

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. II. Conclusio affirmativa statuitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

turam matrimonii, ut disp. 1. art. 3. ostensum est: A
Ergo & a fortiori dissolutio matrimonii. Con-
sequenter probatur, primo quia dissolvere ma-
trimonium, est omnino ipsum deituere, cum
essentialiter consistat in nexu; at vero secundum
uxorem primæ superinducere, non est destrue-
re matrimonium. Secundum, pluralitas uxorum si-
mul idem est contra naturam, quia adversatur fi-
ni secundario naturæ in matrimonio, ut loco ci-
tato fuse declaravimus: Atqui similiter, & multo
magis, solutio matrimonii adversatur fini secun-
dario ejus, imò & primario, ut constabit ex di-
cendis probatione sequenti: Ergo multo magis
est contra naturam matrimonii.

Demum eadem prima pars nostræ conclu-
sionis probari potest ex D. Thoma hic quæst. 67
art. 1. ubi sic dicitur: *Matrimonium ex intentione
ordinatur ad educationem prolis, non solum ad aliquod
tempus, sed per totam vitam prolis, unde de lege naturæ
est, quod parentes filii thesaurizent, & filii parentum
heredes sint, & ideo cum proles sit commune bonum viri
& uxoris, oportet eorum societatem perpetuam manere in-
divisam, secundum legem naturæ dictam, & sic insepa-
rabilitas matrimonii est de lege naturæ.*

Confirmatur & magis illustratur hæc ratio,
hoc dicitur: Matrimonium est contractus inter
marem & feminam, sua naturæ ordinatus ad
prolis procreationem & educationem: Sed con-
jugum inseparabilitas ad hujus finis consecutio-
nem necessaria est: Ergo matrimonium ex na-
tura sua exigit conjugum inseparabilitatem. Ma-
jor patet, Minor probatur. Perfecta procreatio
& educatio prolis tria exigit, nempe certitudi-
nem ex parte patris, cui potior incumbit cura
prolis: educationem & instructionem quoad vi-
tam & mores, cum enim homo animâ & corpore
constet, ad perfectam sui educationem, non
solum requiritur alimentum corporis, sed etiam ani-
mi, per diligentem morum instructionem. Item
ad perfectam prolis educationem requiritur,
filii succedant parentibus quoad bonam fortunam
& quod parentes thesaurizent filiis; præsertim
cum proles, ut pars a parentibus decisa, a naturâ
ordinetur ad suos progenitores, quoad fieri po-
test, perfectæ representandos, & parentes quoad
similitudinem speciei conservantur in filiis: Sed
ad hæc tria conjugum inseparabilitas necessaria
est: conjugis enim separatio, vel reddi prolem
incertam, si uxor v.g. post copulam carnalem cum
marito, aliter nubat, tunc enim nequit certo sciri
an nata proles sit prioris vel posterioris viri; vel
impedit perfectam prolis instructionem aut e-
ducationem; destituta enim ab uno parente, non
ita perfectæ instruitur ab altero; cum multa sint
quibus proles eget ex parte patris, & plura qui-
bus indiget ex parte matris, quæ non tam bene
suppleri possunt ab eo ad quem proles non per-
tinet; ut experientia quotidiana docet in prole,
quæ altero parente mortuo, transit sub cura no-
veræ, vel vitrici. Unde ut notat D. Thomas 3.
contra Gent. cap. 123. aves illæ ad quarum pro-
lem educandam requiritur utriusque parentis o-
pera, tandum commanent simul, quoad utiq; pro-
les sit perfectæ educata, & instructa, ut sibi ipsa
valeat de necessariis providere. Demum nisi pa-
ter & mater simul commanent, non possunt ita
commode filii thesaurizare, nec tantam divi-
tiarum copiam, quam filii hereditario jure re-
linquant, congregare: Ergo, &c.

Ex his probata manet secunda conclusio
pars, quæ asserit, matrimonium post consumma-

tionem, majorem jure naturæ exigere indissolu-
bilitatem: Dissolutio enim matrimonii, per se ejus
confirmationem, primo facit injuriam proli,
quæ per carnalem conjugum copulam, jus ac-
quirat ad sui procreationem, in ipso scilicet ine, ma-
trimonii copulâ proleminato, & ad sui educa-
tionem, si jam factus in uxoris utero sit efforma-
tus. Secundum per illam gravis irrogatur injuria ux-
ori, quæ dehonora dimittitur; unde S. Thomas
3. contra Gent. cap. 123. *Siquis (inquit) mulierem
assumens tempore juvenutis, quo & decor, & secunditas
ei adsunt, eam dimittere possit, postquam astate provecta
fuerit, damnum inferret mulieri contra naturalem æquo-
ritatem. At neutram injuriam includit matrimo-
nium, nondum carnali copulâ consummatum;
non conjugis dehonora, cum nondum sit carna-
liter cognita; nec prolis, cum nullum ante carna-
lem copulam jus acquisierit; nam primo illud ac-
quirat per semen ejus, lumbris parentis decusum,
quod est ipsa prolis inchoatio: Ergo majorem
indissolubilitatem exigit jure naturæ matrimo-
nium consummatum, quam ratum.*

§. III.

Solvuntur objectiones.

Obijciens primò: Omnes res per quas cumque
causas nascitur, per easdem dissolvitur, ut di-
citur in jure: Sed vinculum matrimonii nascitur
ex mutuo contrahentium consensu: Ergo per
eundem consensum dissolvi potest, atque adeo
non est ex natura sua insolubile.

Confirmatur: Alii contractus humani & ci-
viles, ex mutuo contrahentium consensu dis-
solvuntur: Ergo & contractus matrimonialis.

Ad objectionem respondeo, Majorem esse
veram duntaxat in iis rebus quæ ex natura sua
sunt solubiles, & quarum dissolutionem non sibi
reservavit superior; de quarum numero nega-
tus esse contractum matrimonii, se habet enim
quemadmodum anima rationalis, quæ licet nun-
quam producat, nisi cum aliqua dependentia
ab agente naturali, postea tamen ab eo corrupti-
pi non potest, quia ex natura sua incorruptibilis
est.

Ad confirmationem, concessio Antecedente,
nego consequentiam & paritatem, hoc enim in-
ter matrimonium & alios contractus intercedit
discrimen, quod illi, cum non ordinentur ex na-
tura sua ad aliquem finem, qui requiratur insolubi-
litate, ex natura sua possunt dissolvi; at vero
contractus matrimonii, ordinatur ad aliquem fi-
nem qui requirit insolubilitatem ex natura sua,
nimirum ad prolis procreationem & educatio-
nem, ad quam conjugum inseparabilitas neces-
saria est, ut in ultima probatione declaravimus.

Obijciens secundo: Papa non potest dispensare
in his quæ sunt de jure naturæ: Sed matrimoni-
um ratum, non consummatum, potest Pontifici a-
uthoritate dissolvi: Ergo saltem matrimonium ra-
tum non est jure naturæ insolubile. Major vide-
tur certa, Minor vero probatur ex facto plurimum
Summorum Pontificum, qui in matrimonio ra-
to dispensarunt, ut de Martino V. Eugenio IV.
Paulo III. Julio III. Paulo IV. Gregorio XII.
referunt Covarruvias 4. decret. part. 2. cap. 7. pa-
ragr. 4. Henriquez lib. 11. cap. 8. & Navarrus in
Summa cap. 22. qui addit suo tempore Paulum
III. & Pium IV. ter vel quater dissolvisse quæ-
dam matrimonia clandestine contracta, non ad

¶

con-